

Omezení svéprávnosti - mýty a fakta

Omezení svéprávnosti doprovází mnoho mýtů pramenících z neznalosti. Omezení však obvykle neznamena absolutní ztrátu svéprávnosti. Rozsah omezení stanovuje soud a proto se u každého člověka liší. Stejně tak člověk omezený ve svéprávnosti neztrácí svá základní práva. Připravili jsme proto přehled nejčastějších mýtů, které omezení svéprávnosti doprovází. Současně se jedná o první část seriálu, ve kterém budeme v dalších týdnech přinášet přehled překážek a obtíží, se kterými se v životě často zbytečně setkávají lidé s duševním onemocněním.

„Omezení svéprávnosti neznamena, že by člověk neměl žádná práva, nemohl sám nic dělat nebo že by nenesl za nic odpovědnost. Naopak. Pokud soud neurčí jinak, může člověk omezený ve svéprávnosti často chodit k volbám nebo se starat o dítě a vést v rámci možností samostatný a naplňující život. Rozhodli jsme se proto uvést na pravou míru řadu mýtů, které se tohoto problému týkají,“ vysvětluje zástupkyně ombudsmana Monika Šimůnková.

Člověk omezený ve svéprávnosti nemůže volit? ☹️

Omezením svéprávnosti automaticky člověk neztrácí volební právo. V některých případech může soud v rozsudku výkon volebního práva omezit, musí to však učinit na základě individuálního posouzení a uvést přímo ve výroku rozsudku (nikoliv pouze v odůvodnění). 😊

Člověk omezený ve svéprávnosti se nemůže starat o dítě? ☹️

Omezením svéprávnosti člověk automaticky neztrácí možnost osobně pečovat o dítě. Pokud soud rozhoduje o omezení svéprávnosti rodiče, musí také vymezit, ve kterých oblastech může rodič dítě nadále zastupovat a ve kterých nikoliv. 😊

Jednání člověka omezeného ve svéprávnosti je vždy absolutně neplatné? ☹️

I když člověk jedná v oblasti, ve které je omezen ve svéprávnosti, může být jeho jednání platné. A to v případě, že si svým jednáním nezpůsobil újmu, případně pokud toto jednání zpětně schválí opatrovník nebo sám člověk po navrácení svéprávnosti. 😊

Omezení svéprávnosti - mýty a fakta

Člověk omezen ve svéprávnosti nemůže činit žádná platná právní jednání? ☹️

Omezení svéprávnosti se samozřejmě vztahuje pouze na ty oblasti, které soud vymezil v rozsudku. V ostatních oblastech člověk jedná platně. Nadto, člověk může bez ohledu na rozsah svého omezení činit každodenní úkony, jakými jsou nákup základních potřeb, cesta hromadnou dopravou či lékařská prohlídka. 😊

Člověk omezený ve svéprávnosti není odpovědný za své jednání? ☹️

Omezení svéprávnosti nechrání člověka před odpovědností za škodu, přestupek či trestný čin. Vždy se bude posuzovat, zda člověk byl schopen si v konkrétním případě uvědomit možné následky svého jednání a zda své jednání mohl ovládnout.

Člověk omezen ve svéprávnosti má zakázáno právně jednat? ☹️

Omezení svéprávnosti má dopad pouze na platnost právního jednání člověka. Takže pokud člověk fakticky jedná, například uzavře smlouvu, tato může být sice neplatná, ale nedopouští se žádného protiprávního jednání. Opatrovanec nelze nijak postihovat za to, že jednal v rozporu s rozhodnutím o omezení svéprávnosti.

Omezení svéprávnosti je jediný způsob ochrany člověka před jeho jednáním? ☹️

Jsou různé způsoby, jak člověka ochránit bez toho, aby bylo zasaženo do jeho svéprávnosti. Lze uzavřít například smlouvu o nápomoci, požádat o zastoupení členem domácnosti či ustanovení opatrovníka bez omezení svéprávnosti. V některých případech může postačit, že člověk využívá sociální službu nebo má neformální podporu ze strany svých blízkých.

Omezení svéprávnosti ochrání člověka před dluhy? ☹️

Jednání člověka omezeného ve svéprávnosti sice může být neplatné, ale to neznamená, že nemusí vrátit tzv. bezdůvodné obohacení. Pokud si opatrovanec například vezme půjčku, v případě zneplatnění tohoto úkonu musí půjčené peníze vrátit. Nemusí však už hradit například úroky z prodlení nebo smluvní pokutu.